ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Τοῦ Κλώντ Φαρὲρ]

MANON

Καθὼς ἡ ἀλυσσίδα τῆς φαραντόλας ἔσπασε στὴ βάσι τῆς μεγάλης σκάλας ποὺ ὁδηγοῦσε στὶς αἴθουσες τοῦ χαρτοπαιγνίου, ἡ ντάμα μου, λαχανιασμένη, ἔβγαλε τὴ μάσκα της. Ὅταν εἶδα τὸ θαυμάσιο πρόσωπό της καὶ τὰ δυὸ γκριζογάλανά της μάτια, φώναξα ἔκπληκτος :

— Μανόν !..

— Ἐ, ναί !—εἶπε, —εἶμαι ἐγώ ! Δὲν εἴχατε ἀναγνωρίσει τὴ φωνή μου ;

Ἀντὶ ν' ἀπαντήσω, ὀπισθοχώρησα ἀσυναισθήτως.

Οἱ χορευταὶ ντυμένοι μὲ ροῦχα χρώματος «χρυσοῦ μπουμπουκιοῦ καὶ κυκλάμινου» (ἦσαν τὰ χρώματα τοῦ χοροῦ) ἐστροβιλίζοντο ὁλόγυρά μας, μέσα σὲ ἀστραφτερὰ κύματα ἀπὸ κίτρινο σατὲν καὶ μοὺ βελοῦδο. Μῦρα ἡδονικὰ διεχύνοντο στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ ἀνακατώνονταν. Δέκα χιλιάδες ἠλεκτρικὰ λαμπόνια στολισμένα μὲ ἄνθινες γιρλάντες ἐσχημάτιζαν ἕνα φῶς τεχνητὸ πιὸ δυνατὸ ἀπ' τοῦ ἥλιου. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἔλαμπε ἡ λευκότης κανενὸς γυμνοῦ ὤμου. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἕνα χέρι χωρὶς γάντι ἐσάλευε τὴν ἀκτινοβολία τῶν νυχιῶν του καὶ τῶν μαργαριταριῶν του. Τὸ λοῦσο κυριαρχοῦσε παντοῦ, ἐκθαμβωτικό, νικητήριο.

Ἕνα ἀπότομο ὡς τόσο ἀνοιγμα τῆς σκέψεώς μου πρὸς τὰ περασμένα, μοῦ ἔδειξε ἔξαφνα κάτι ἐντελῶς διαφορετικό : Τὸ θέαμα ἑνὸς κελλιοῦ φυλακῆς. Τέσσερες τοῖχοι ἀποτρόπαιοι. Καταγῆς μιὰ ψάθα. Μιὰ στάμνα, ἕνα μαῦρο ψωμί. Καὶ ἡ ψυχή ἀναλωμένη ἑνὸς μικροῦ παραθύρου ποὺ ἐφώτιζε τὸ ὠχρὸ καὶ μαραμένο πρόσωπο ἑνὸς καταδίκου, τοῦ τραγικῆς φήμης καταδίκου Οὔλριχ Βάγερ.

Ὁ Οὔλριχ Βάγερ, ὁ παλαιὸς φίλος τῆς Μανόν, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀπὸ τὴν ἀγάπη του γι' αὐτήν, ἔγινε κλέφτης καὶ δολοφόνος...

Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ τόπου ὅπου εὑρισκόμουν καὶ τοῦ στιγμαίου ὁράματός μου, μεταξὺ τοῦ φυλακισμένου ἐρωτευμένου καὶ τῆς φίλης του μὲ τὸ φόρεμα τοῦ χοροῦ, ἦταν πολὺ ὀδυνηρή. Εἶχα ὀπισθοχωρήσει καὶ σιωποῦσα.

Ἡ Μανὸν δὲν κοκκίνισε. Εἶδα μόνον τὰ φρύδια της νὰ τρέμουν λίγο καὶ νὰ σκοτεινιάζῃ το καθαρὸ χρυσάφι τῶν ματιῶν της.

— Ἀ !—ἔκανε μὲ τόνο φωνῆς ἀλλαγμένον— ἄ ! συλλογίζεσθε ἐκεῖνον...

Ἔκλινα τὸ κεφάλι μου εἰς δεῖγμα καταφάσεως.

—Καλά! χαίρετε τότε! Περιττό, μὴ μὲ συνοδεύετε! Ἀφοῦ, καθ' ὅσον γνωρίζω, δὲν κατηγοροῦμαι γιὰ τίποτε, δὲν ἔχω ἀνάγκη δικαστοῦ, καὶ μάλιστα ἑνὸς δικαστοῦ σὰν καὶ σᾶς !

Καί, περήφανη, μοῦ ἔστριψε τὴν πλάτη της. Ἔκπληκτος καὶ περίεργος, τῆς εἶπα ἀμέσως :

— Μανόν, συγχωρεῖστε με... Δὲν ἔχω οὔτε τὸ δικαίωμα, οὔτε τὴ διάθεσι νὰ γίνω δικαστής σας... Καὶ λυποῦμαι ποὺ χωρὶς νὰ τὸ θέλω, σᾶς ἐπλήγωσα ἴσως...

— Δὲν σᾶς κρατῶ κάκια, μοῦ εἶπε ἔξαφνα, καὶ δὲν εἶχα δίκιο ποὺ δυσαρεστήθηκα πρὸ ὀλίγου. Εἰσθε καὶ σεῖς σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους ἄνδρες, ἀδικος πρὸς τὶς γυναῖκες... Ἔχω συνηθίσει σ' αὐτά.

— Ἄδικος ;

— Ἄδικος, ναί ! ἀφοῦ μὲ θεωρεῖτε ὑπεύθυνη τοῦ ἐγκλήματος τοῦ Βάγερ ;

— Ὑπεύθυνη, ὄχι, εἶνε ὑπερβολή...

— Ὑπεύθυνη καὶ συνένοχη. Μὴν ἀρνεῖσθε. Ἄκουσα τόσες φορὲς αὐτὸ τὸ τροπάριο.

Στὰ μάτια της ἔλαμπεμιὰ ὑπέροχη περιφρόνησις. Τὴν λυπήθηκα.

— Μανόν, δὲν ξέρω γιὰ τοὺς ἄλλους. Ἐγὼ ὅμως σᾶς θεωρῶ δυστυχισμένη καὶ ὄχι ἔνοχη... Ὁ φίλος σας στὴ φυλακή, ἡ ζωή σας ἄνω κάτω, καὶ ἕνα τρομερὸ σκάνδαλο γύρω στ' ὄνομά σας...

— Μὴ μὲ λυπᾶστε, μὴ μὲ λυπᾶστε, μοῦ ἐφώναξε, διακόπτουσά με ἀποτόμως. Ποιὸς σᾶς εἶπε ὅτι εἶμαι δυστυχισμένη ; Ποιὸς σᾶς εἶπε ὅτι ἀγαποῦσα τὸν Οὔλριχ ; Ποῦ ξέρετε ἂν ἀντιθέτως τὸ ἀναστάτωμα αὐτὸ τῆς ζωῆς μου δὲν ὑπῆρξε γιὰ μένα μία λύτρωσις, ἐὰν ἡ ἠλιθία ἀποδοκιμασία τῶν ἀνθρώπων δὲν μ' ἀνάγκαζε καὶ δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ μ' ἀναγκάζῃ ν' ἀλλάζω κάθε τόσο τόπο. Μὲ κατηγοροῦν καὶ ὅμως εἶμαι ἀθῶα ! Ἐκεῖνος εἶχε κλέψει, δολοφονήσει, καὶ ὅμως στὴ συνείδησι τῶν ἀνθρώπων ἦταν σχεδὸν ἀθῶος.... Καὶ ὅλο τὸ κρῖμα, καὶ ὅλο τὸ αἴσχος, ἔπεφτε ἀπάνω μου...

— Καὶ ὅμως, Μανόν, παρετήρησα μὲ ἠρεμία, ὅ,τι εἶχε κάνει, τὸ ἔκανε γιὰ σένα, γιὰ τὴν ἀγάπη σου. Ποιὸς ὠφελήθη ἀπ' τὶς κλοπές του; Ὅταν τὸν συνέλαβαν δὲν εἶχε πεντάρα καὶ ἦταν γεμάτος χρέη. Ποιὸς εἶχε σπαταλήσει τὴν περιουσία ποὺ ἔκλεψε ; Εἶνε ἐγκληματίας ὁ Βάγερ, ἔστω ! Σεῖς ὅμως, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κατηγορεῖτε, γιατί σᾶς ἀγαποῦσε ...

— Μ' ἀγαποῦσε ; Αὐτός ; Ἐλᾶτε λοιπόν ! Μὴ λέτε πράγματα ποὺ δὲν ξέρετε. Ὁ Οὔλριχ δὲν ἀγάπησε ποτέ. Μόνον τὸν ἑαυτόν του ἀγαποῦσε.

Εἴχαμε προχωρήσει στὸ μπάρ. Καθήσαμε σ' ἕνα τραπέζι καὶ διέταξα δύο κοκτέϊγ. Ἀφοῦ ἤπιε τὸ δικό της ἡ Μανόν, μοῦ εἶπε :

— Ἀκοῦστε τὴν ἱστορία μου καὶ γράψετέ την γιὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα στοὺς «τιμίους» ἀνθρώπους, ποὺ, ἀφοῦ καλοπερᾶσουν μὲ τὶς γυναῖκες, ὕστερα τὶς περιφρονοῦν...

«Γέννήθηκα στὴν ἐπαρχία. Οἱ γονεῖς μου ἦσαν δύο καλοὶ ἀστοί. Λίγο σᾶς ἐνδιαφέρει πῶς ὀνομάζοντο, τὶ δουλειὰ ἔκαμναν, καὶ πῶς, δεκάξῃ χρόνων κορίτσι, ἐγκατέλειψα τὸ σπίτι μου.

Συντομεύω. Δὲν σᾶς διηγοῦμαι οὔτε τὴν ἀρχὴ τοῦ σταδίου μου, οὔτε τὶς πρῶτες ἐρωτικές περιπέτειές μου. Ἔρχομαι κατ' εὐθεῖαν, στὸ γεγονός. Μ' ἐγνωρίσατε ὅταν ἤμουν εἴκοσι χρόνων. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἤμουν εὐτυχισμένη, μία γυναίκα νόστιμη καὶ διασκεδαστική, ποὺ δὲν τῆς ἔλειπαν οὔτε οἱ παρέες, οτε οἱ φίλοι. Σᾶς ἐδέχθηκα στὴν χαριτωμένη ἔπαυλη ὅπου ἐκατοικοῦσα τότε. Τὰ πάντα ἐκεῖ μέσα ἦσαν γουστόζικα καὶ ἁπλᾶ. Κύριη ἀστῶν, δὲν ἀγαποῦσα πολὺ τὰ λοῦσα. Τὰ ἔξοδα ποὺ ἐκάναν γιὰ μένα οἱ φίλοι μου ἀρκοῦσαν μὲ τὸ παραπάνω γιὰ τὴ διατήρησί μου. Ἡ ζωὴ ποὺ περνοῦσα μοῦ ἤρεσκε. Ἀγαποῦσα τὰ γλέντια. Ἀγαποῦσα νὰ γελῶ, νὰ γευματίζω στὰ ρεστωράν, νὰ χορεύω, νὰ ἐπιδεικνύω τὶς τουαλέττες μου. Ἀγαποῦσα τοὺς φίλους μου. Μοῦ ἄρεσε ὅμως καὶ νὰ τοὺς ἀλλάζω. Τὴν ἐλευθερία τὴν ἐθεωροῦσα ἀνέκαθεν τὸ πιὸ πολύτιμο ἀγαθό. Δὲν εἶχα ἐγκαταλείψει τοὺς γονεῖς μου γιὰ νὰ περνῶ μαχρυά των μιὰ ζωὴ ὅμοια μ' ἐκείνη ποὺ περνοῦσα ὅταν ἤμουν κοντά των.

Ἕνα βράδυ, συνήντησα τὸ Βάγερ, σ' ἕναν φοιτητικὸ χορό. Χορέψαμε· τοῦ ἄρεσα. Μοῦ τῶπε. Ἀλλὰ καὶ μένα μοῦ ἄρεσε. Ἦταν μάλλον νόστιμος παρὰ ἄσχημος, μὲ μεγάλα μάτια καὶ χέρια μικρά, κομψὸς καὶ εὐγενικός. Δὲν γύρευα τίποτε καλλίτερο. Ὅταν τελείωσε ὁ χορὸς μὲ συνώδευσε σπίτι μου.

Ἀπὸ τὴ βραδειὰ ἐκείνη γινήκαμε φίλοι. Μὲ ἀγαποῦσε τρελλά. Ἐγὼ ἁπλῶς τὸν συμπαθοῦσα. Πέρασε μιὰ ἑβδομάδα, ἕνας μῆνας, δύο μῆνες. Ὁ Οὔλριχ εἶχε γίνει σκιά μου. Δὲν μ' ἄφηνε νὰ κάνω βῆμα χωρὶς αὐτόν. Ἦταν μαζί μου, κοντά μου ὅλες τὶς ὧρες καὶ ὅλες τὶς στιγμές. Ἡ ζήλεια του δὲν περιγράφεται. Εἶχε καταντήσει ἕνας τρομερὸς σύζυγος, ἕνας ἀφόρητος δεσμοφύλαξ. Κάθε τόσο μοῦ ἔκανε σκηνές, καὶ μ' ἀπειλοῦσε. Ἀλλ' ἐμένα τὸ αὐτί μου δὲν ἱδρώνει ἀπ' αὐτά. Τὸν ἄφηνα νὰ λέῃ. Ἕνα βράδυ, μὴν ἠμπορώντας πιὰ νὰ τὸν ὑποφέρω, τοῦ εἶπα καθαρὰ καὶ ξάστερα :

— Οὔλριχ, θὰ σ' ἀφήσω.

— Γιατί ;

— Γιατὶ ἔτσι.

— Μ' ἀφήνεις γιὰ νὰ πᾶς μ' ἄλλον ;

— Ἴσως.

— Σ' ὁρκίζομαι ὅτι ἂν μ' ἀφήσῃς θὰ σὲ σκοτώσω !

— Ἐ, μάθε λοιπόν, τοῦ φώναξα τότε, νευρωμένη, ὅτι σ' ἀφήνω γιατὶ ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ λεπτά...

— Ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ λεπτά ; Θὰ σοῦ δώσω.

Καὶ μοῦ ἔδωκε. Δὲν εἶχα πιὰ καμμιὰ δικαιολογία νὰ τὸν ἀφήσω. Εἶχα ἐλπίσει ὅτι δὲν θὰ εὕρισκε χρήματα καὶ ὅτι θ' ἀναχτοῦσα τὴν ἐλευθερία μου, καὶ κεῖνος εὗρῆκε. Κατελήφθην ἀπὸ θυμό. Ἀ, εἶσαι πλούσιος, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. Ἐ, λοιπὸν φιλαράκο μου, θὰ πληρώσῃς ! Καὶ ἄρχισα τὴ σπατάλη. Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ξώδευα. Ἀγόραζα ὅ,τι ἔβλεπα, τουαλέττες, ἔπιπλα, καπέλλα, ἀρώματα. Μεσημέρι, βράδυ τρώγαμε στ' ἀκριβώτερα ρεστωράν καὶ δὲν λείψαμε οὔτε μιὰ νύχτα ἀπὸ τὰ καμπαρὲ καὶ τὰ θέατρα. Κόπος χαμένος ! Ὅσα κι' ἂν σπαταλοῦσα, ὁ Οὔλριχ εὕρισκε—καὶ γὼ δὲν ξέρω πῶς—τὸν τρόπο νὰ ἐπαρχῇ στὰ ἔξοδά μας. Καὶ ὅσο πιὸ καλὰ τὰ κατάφερνε τόσο μεγάλωνε ὁ θυμός μου. Μὲ εὐχαρίστησι ἐφανταζόμουν ὅλα τὰ μαρτύρια εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ὑπεβάλλετο γιὰ νὰ βρῇ χρήματα. Καὶ εὐχόμουν νὰ τὸν ἰδῶ νὰ τὸν σέρνουν στὴ φυλακὴ γιὰ καμμιὰ κλοπή, γιὰ ν' ἀναχτήσω τὴν ἐλευθερία μου. Στὸ τέλος ἀπελπίστηκα. Ἤρθε ὅμως μιὰ μέρα ποὺ Θεὸς μ' εὐσπλαχνίστηκε...

Ἕνα βράδυ—τὸ μοναδικὸ ἀφ' ὅτου γνωριστήκαμε—ὁ Οὔλριχ δὲν γύρισε στὸ σπίτι. Τὸν εἶχαν συλλάβει. Καὶ ἔμαθα ἔτσι τὴν ἀλήθεια, τὴν ὁποία ποτὲ δὲν εἶχα ὑποπτευθεῖ. Γιὰ ν' ἀντεπεξέλθῃ στὰ κουτὰ καὶ τρελλὰ ἔξοδά μου, ὁ τύραννός μου στὴν ἀρχὴ εἶχε κλέψει στὰ χαρτιά· ὕστερα ἔκανε ἄλλες κλοπές, καὶ ὅταν εὑρέθηκε στὴν ἀνάγκη, σκότωσε. Τὸν ἐδίκασαν, καὶ τὸν κατεδίκασαν. Τότε ποὺ τὸν θεωροῦσα τίμιο, δὲν τὸν ἀγαποῦσα. Πῶς λοιπὸν θὰ τὸν ἔκλαιγα ὅταν ἔμαθα ὅτι εἶνε φονιᾶς ;

Ἐ ναί ! Εἶχε κλέψει, εἶχε σκοτώσει. Γιὰ ποιόν ὅμως Γιὰ μένα, γιὰ τὶς τουαλέττες μου, γιὰ τὰ λοῦσα μου, γιὰ μένα, σᾶς λέω ! Ὅλος ὁ κόσμος τὸ διεκήρυξε ! Καὶ σεῖς ἀκόμη μοῦ τὸ λέγατε, λίγο πρίν.

Ἀνόητοι, ἀνόητοι ὅλοι ὅσοι μὲ κατηγοροῦν ! Ὁ Βάγερ ἔκλεψε καὶ σκότωσε γιὰ τὸν ἑαυτό του, γιὰ τὸν ἑαυτό του μόνον, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν τερατώδη του ἐγωϊσμὸν καὶ τὸν ἔρωτά του, τὸν ἔρωτά του τὸν τυραννικόν ποὺ τὸν εἶχε μεταβάλλει αὐτὸν σὲ σουλτάνο καὶ ἐμένα σὲ σκλάβα του ! Κανεὶς δὲν ἦτρε τὸ μέρος μου. Μὲ βρίσαν, μὲ ἐξευτελίσαν, μὲ εἰρωνευθῆκαν, μὲ διῶξαν. Δὲν μπορῶ νὰ μεινω πολὺ καιρὸ στὸν ἴδιο τόπο. Μόλις πληροφορηθῇ ὁ κόσμος τὸ παρελθόν μου, ἀμέσως μ' ἐχθρεύεται.

Ἀλλὰ λίγο μὲ μέλλει. Γιατὶ σκέπτομαι ὅτι κάπου θὰ ὑπάρχῃ μιὰ θεία δικαιοσύνη, ἀφοῦ ἐξακολουθῶ νὰ ζῶ ὅπως πάντοτε μέσα στὸν θαυμασμὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν πολυτέλεια, καὶ ἀφοῦ σεῖς ποὺ σχεδὸν μὲ βρίσατε πρὸ πέντε λεπτῶν, μοῦ φιλεῖτε τώρα τὸ χέρι..

(Μετάφρασις) **Κλέων Παράσχος**